

AoM33PIS - Průmyslové informační systémy

Přednáška č. 11

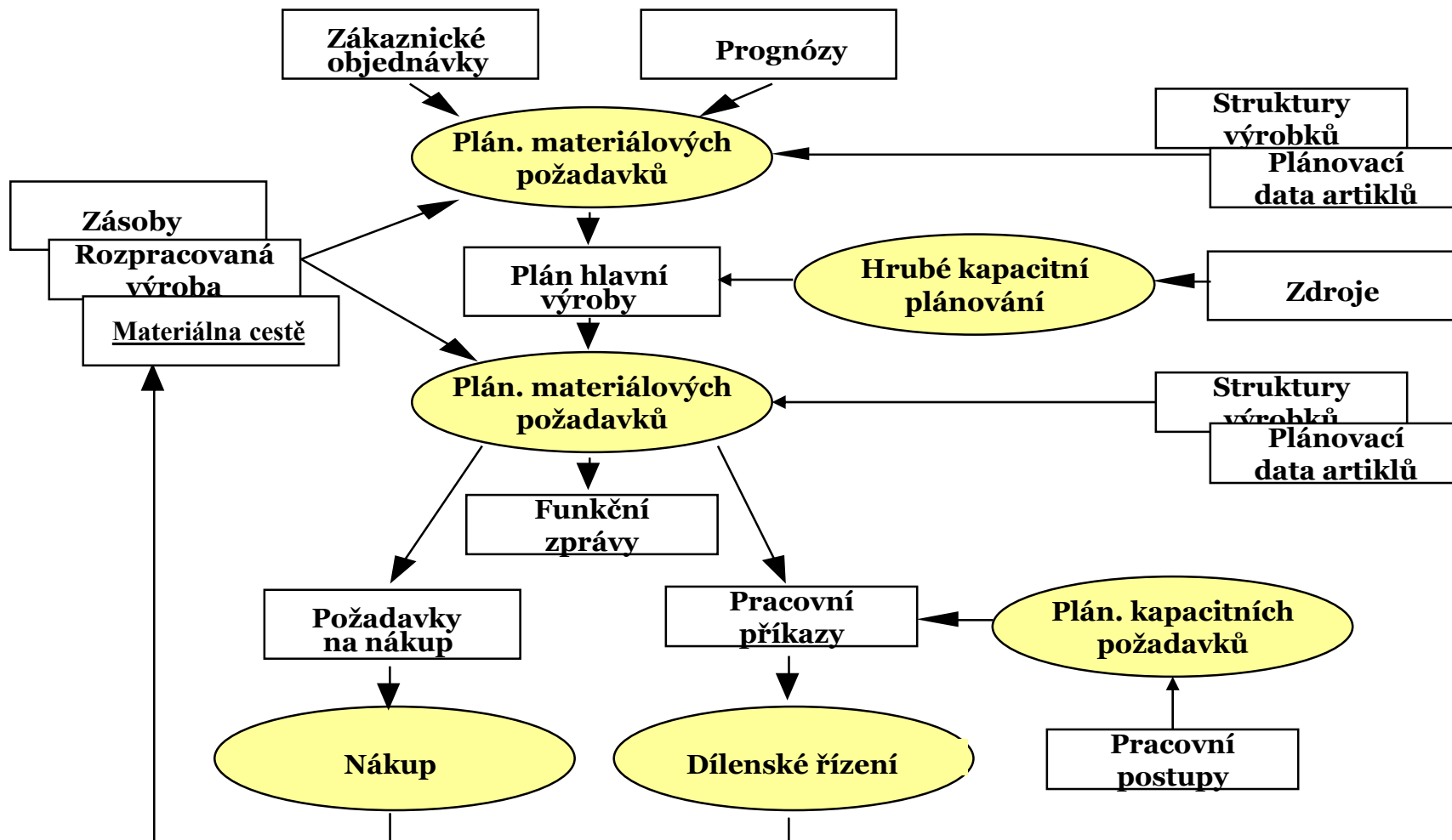
4.5. 2016

Katedra Kybernetiky K13133

Centrum znalostního managementu K13393

Plánovací struktura výroby

Zdroj: Minerva

Agenda

- Teorie omezení.
- Aplikace ve výrobě.
- Aplikace v projektovém řízení.
- Kritický řetěz.

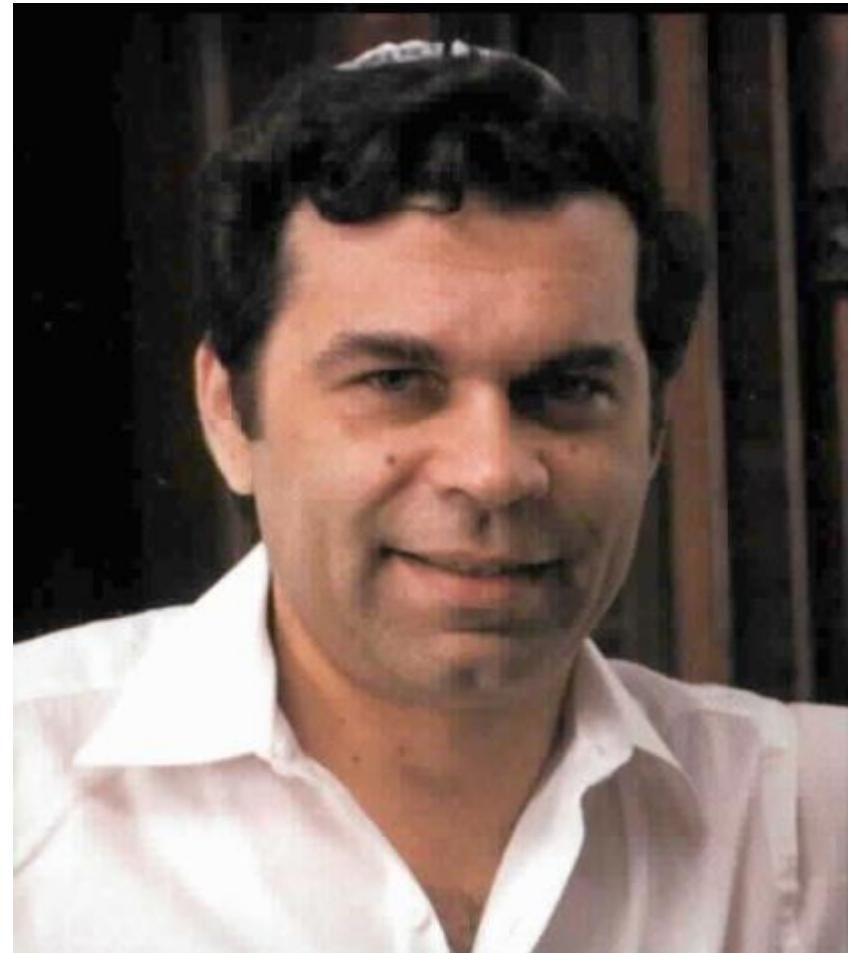
Teorie nebo praxe?

„Nothing is as practical as a good theory“

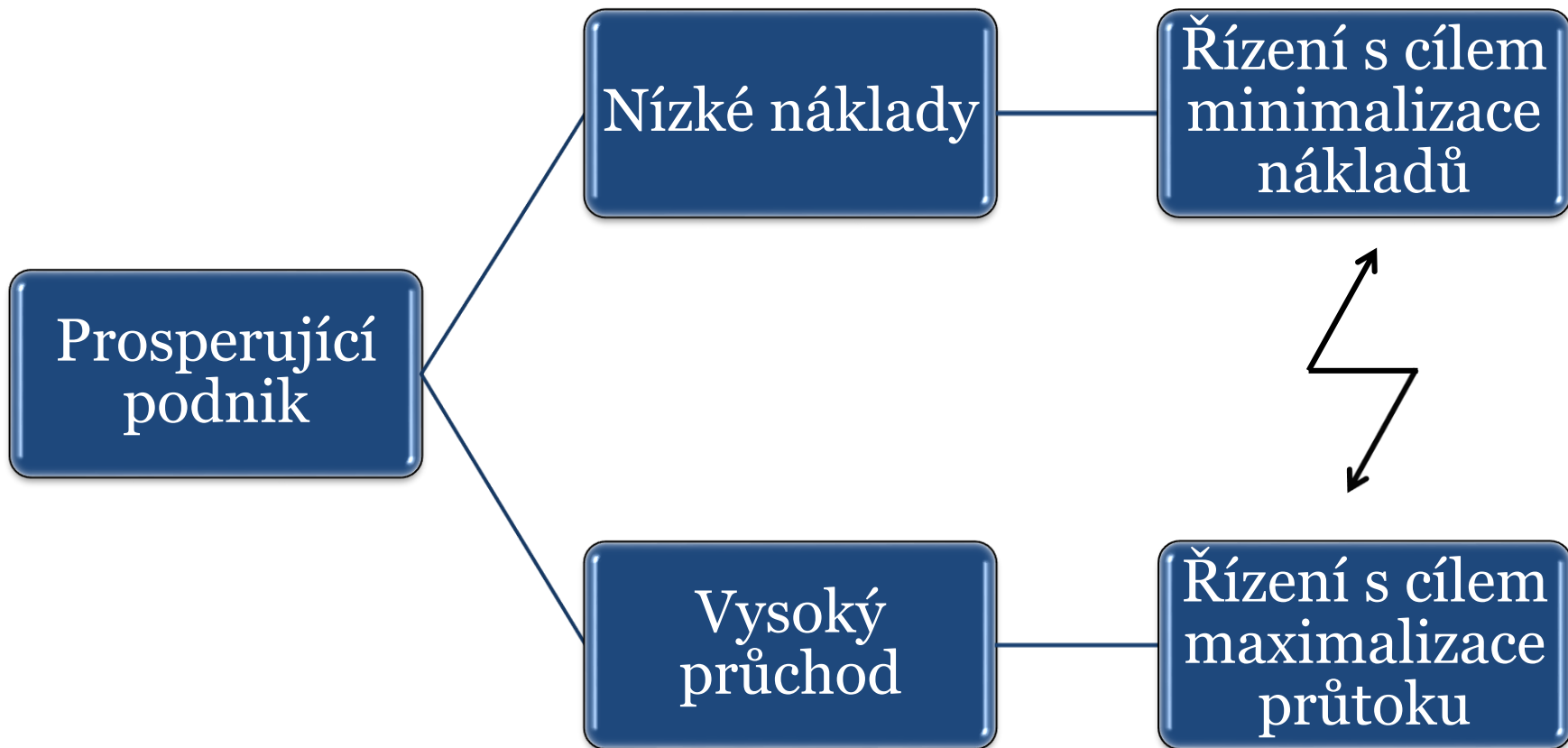
Kurt Lewin

Teorie omezení

- Theory of Constraints (TOC)
  - Ucelená manažerská filozofie nabízející nový přístup k řízení a trvalému zlepšování činnosti organizací.
- Autor:
  - Eliyahu Moshe Goldratt
  - Izraelský fyzik
  - * **31. 3. 2016** - † **11. 6. 2011**

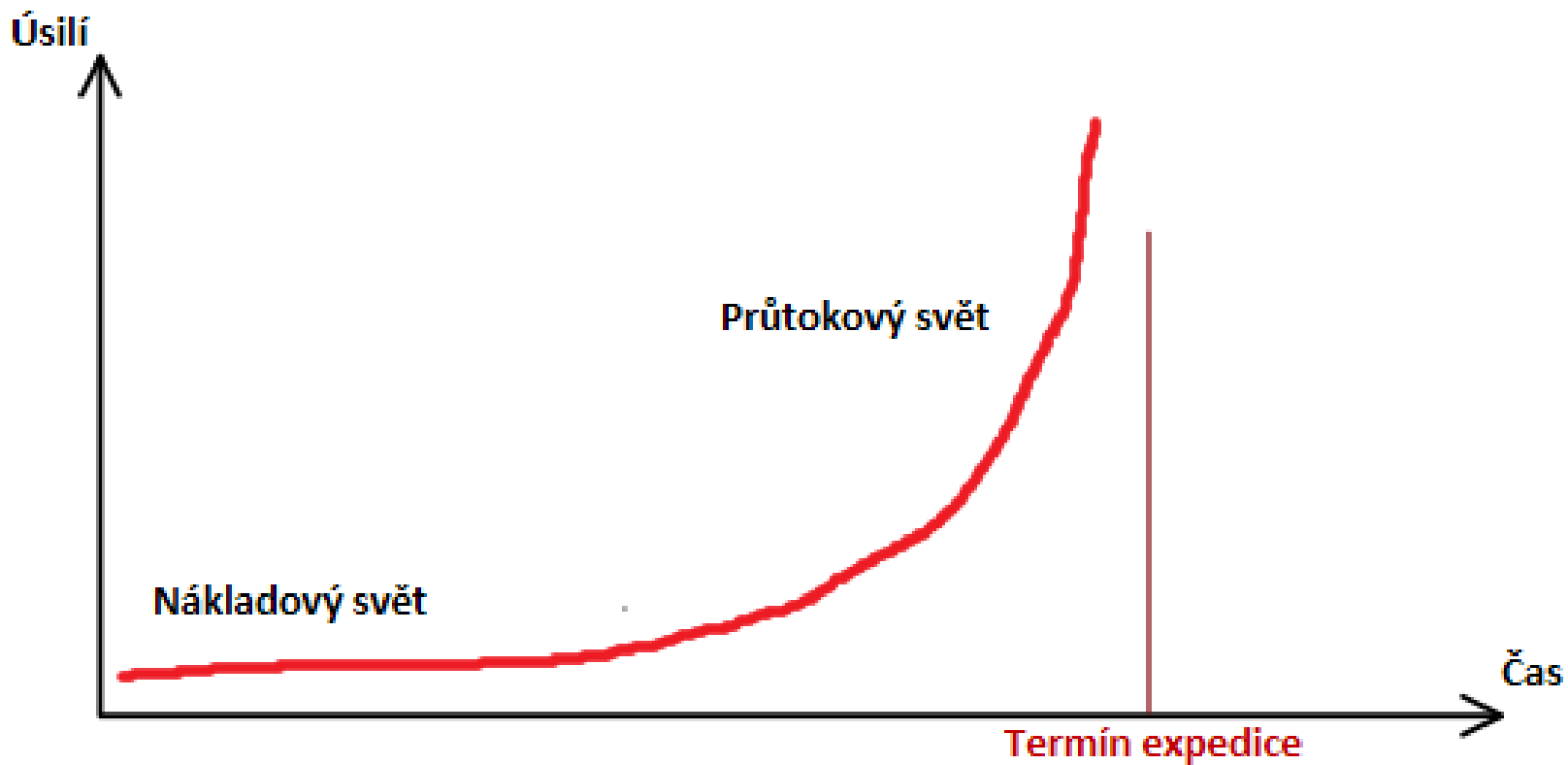

Základní konflikt řízení podniku

Poznámka: konflikt je znázorněn tzv. „Stromem reality“

Náklady vs. průtok – realita dnešní doby

Srovnání možného zvyšování zisku

**Snížení nákladů o 10 %
⇒ růst zisku o 13%**

**Zvýšení produktivity
o 20 % ⇒ růst o 46,5%**

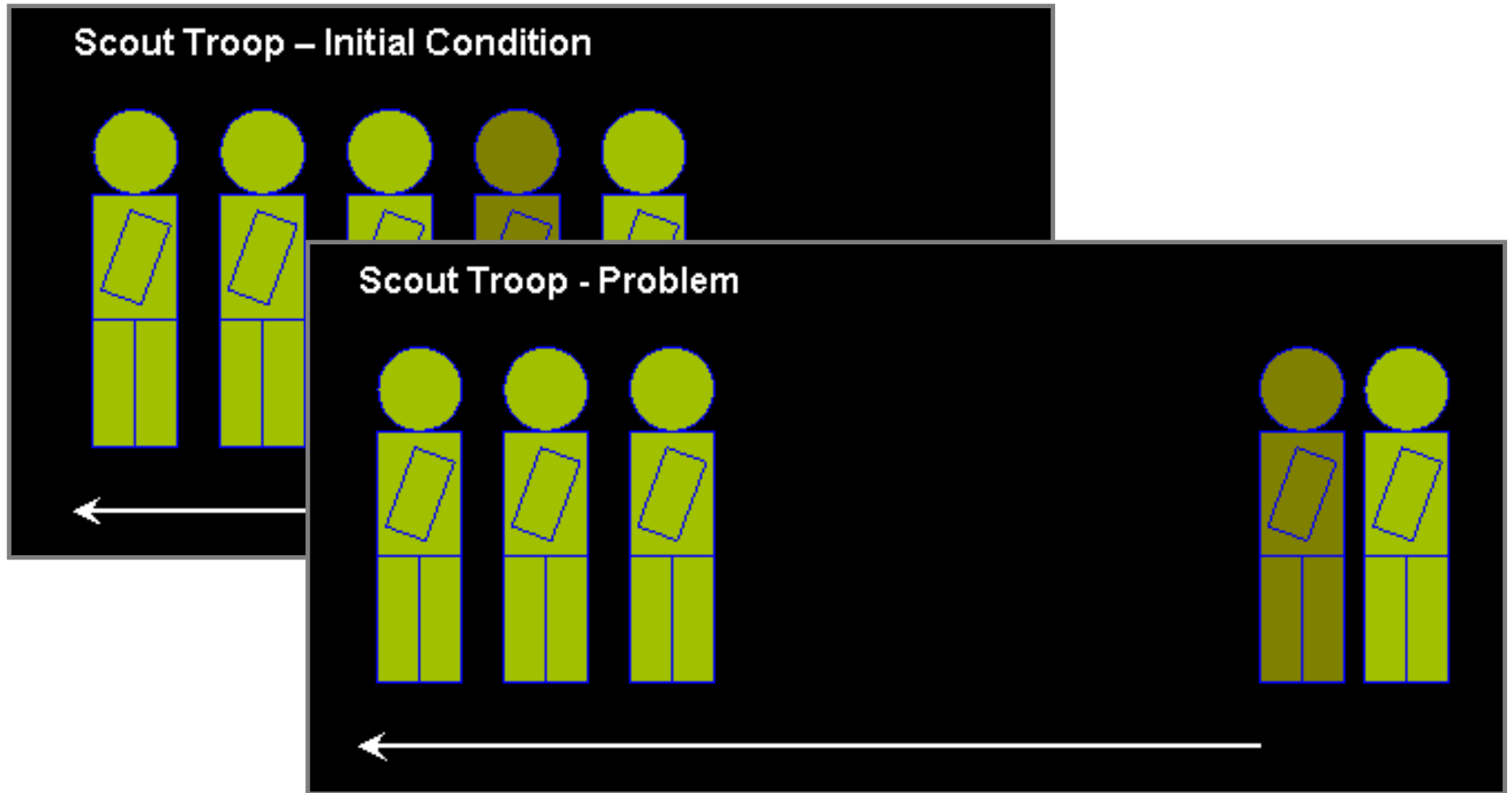
<http://www.dbrmfg.co.nz/Bottom%20Line.htm>

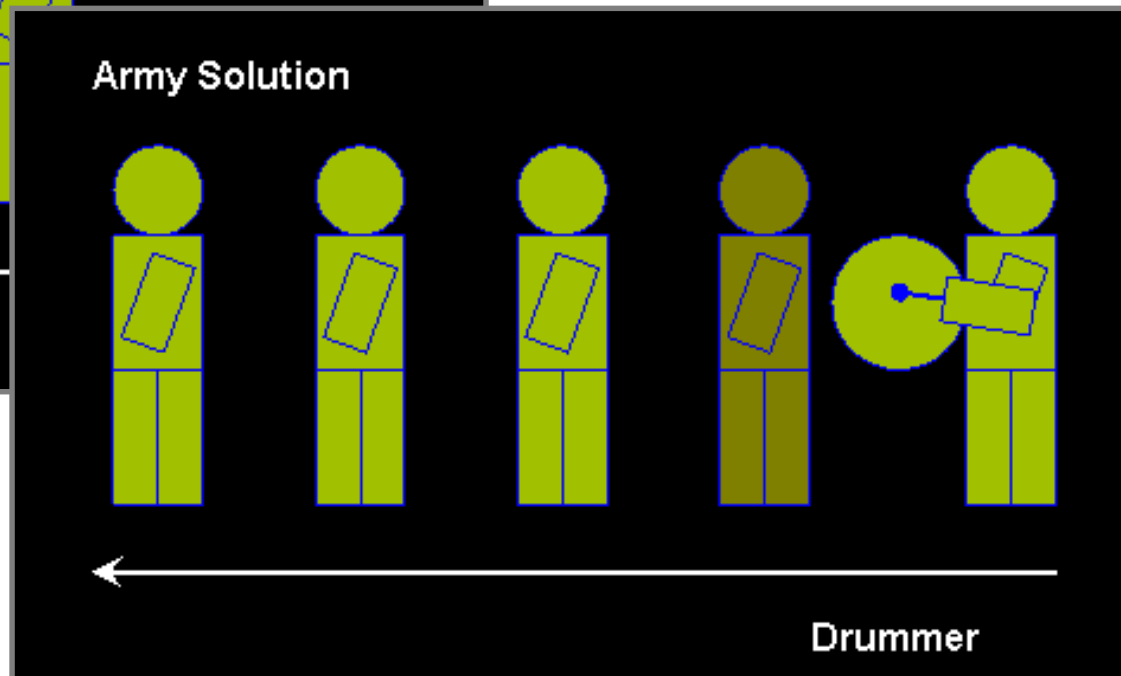
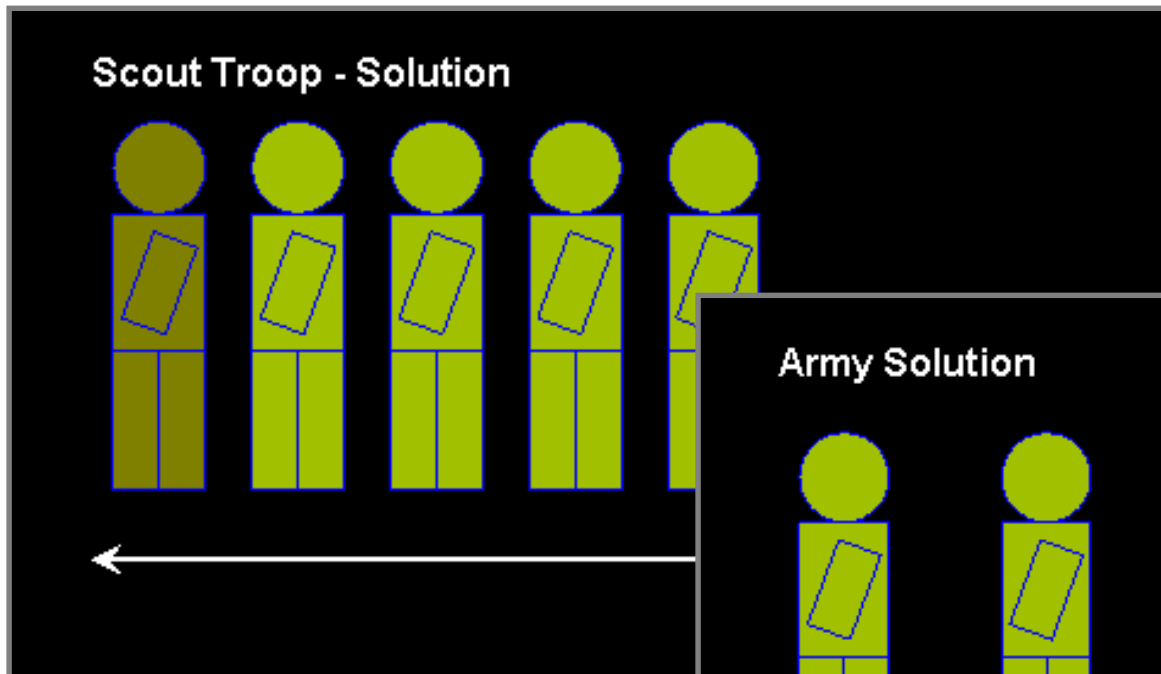
Srovnání s jinými metodami?

- **JIT (Just in Time)** - zaměřeno na snížení materiálových zásob. Doplňování správných zdrojů ve správném množství, ve správné kvalitě a ve správný čas.
- **TQM (Total Quality Management)** – snaha o docílení potřebné kvality výrobku. Řešení otázky, jaké ztráty plynou z nekvality výrobků, procesů, služeb.
- **TOC (Theory of Constraints)** – zaměření na úzká místa v systému. Není to ale mechanická optimalizační technika, nýbrž způsob myšlení a řešení problémů!

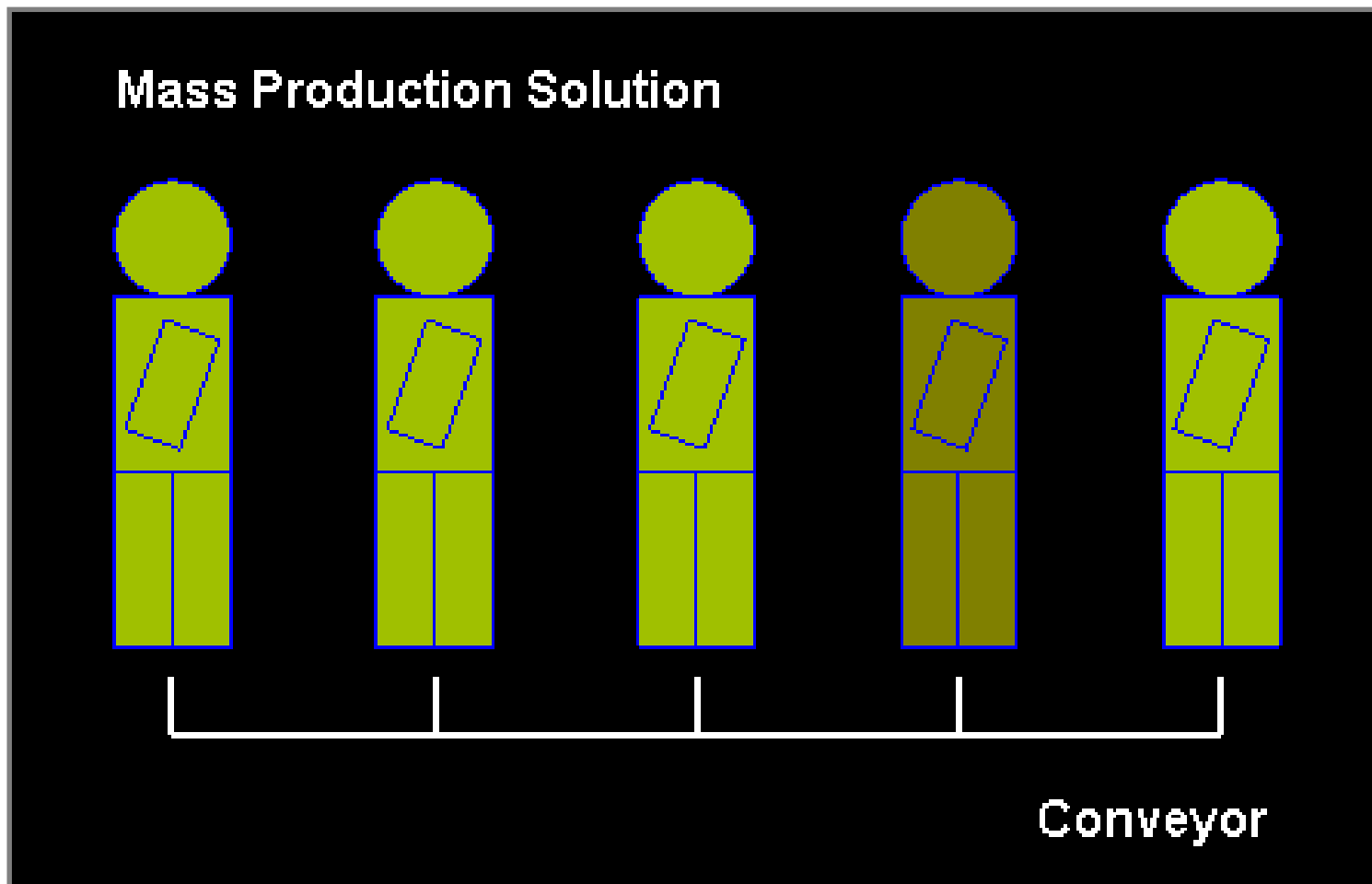
Problém skupiny „skautů“

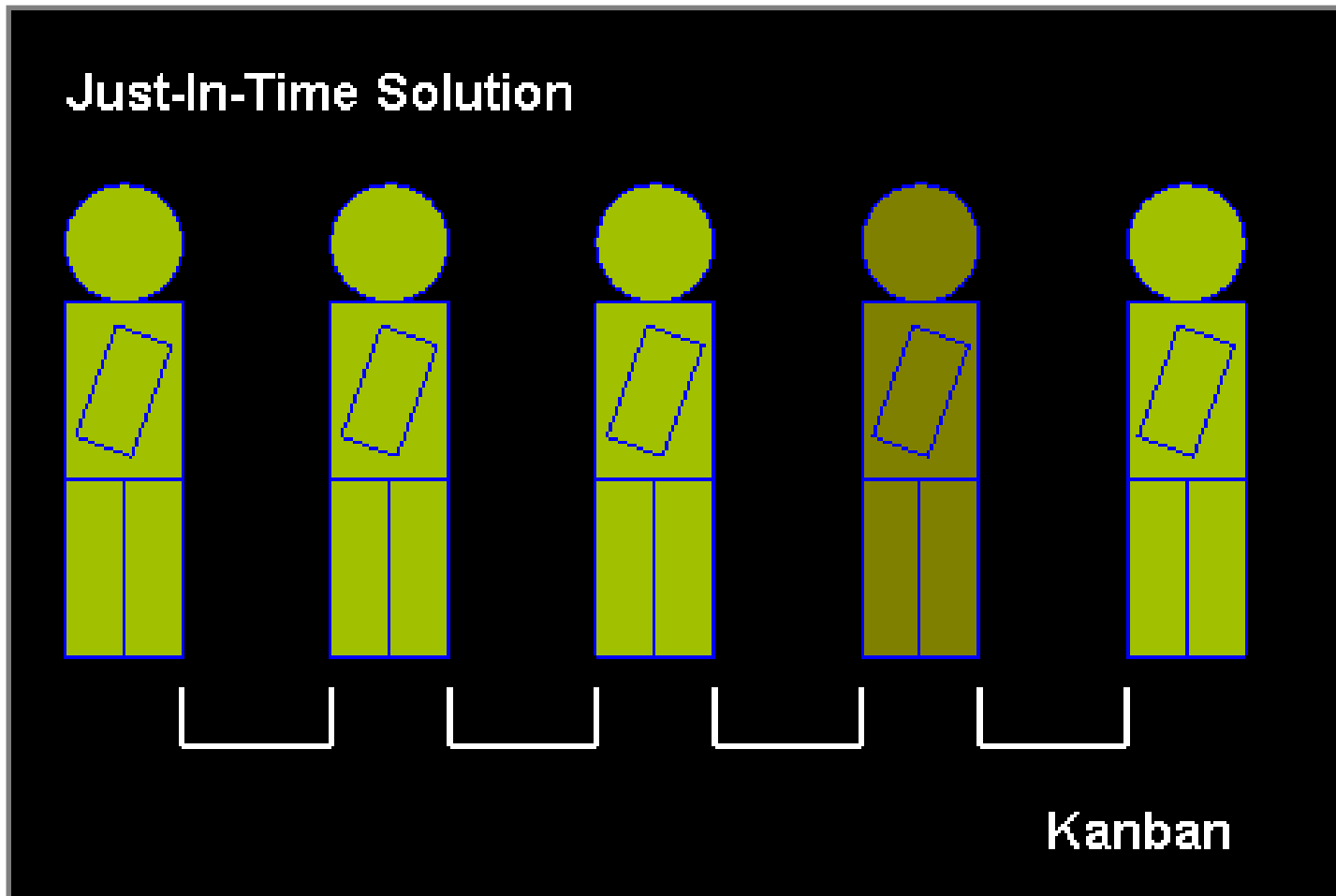
Řešení problému?

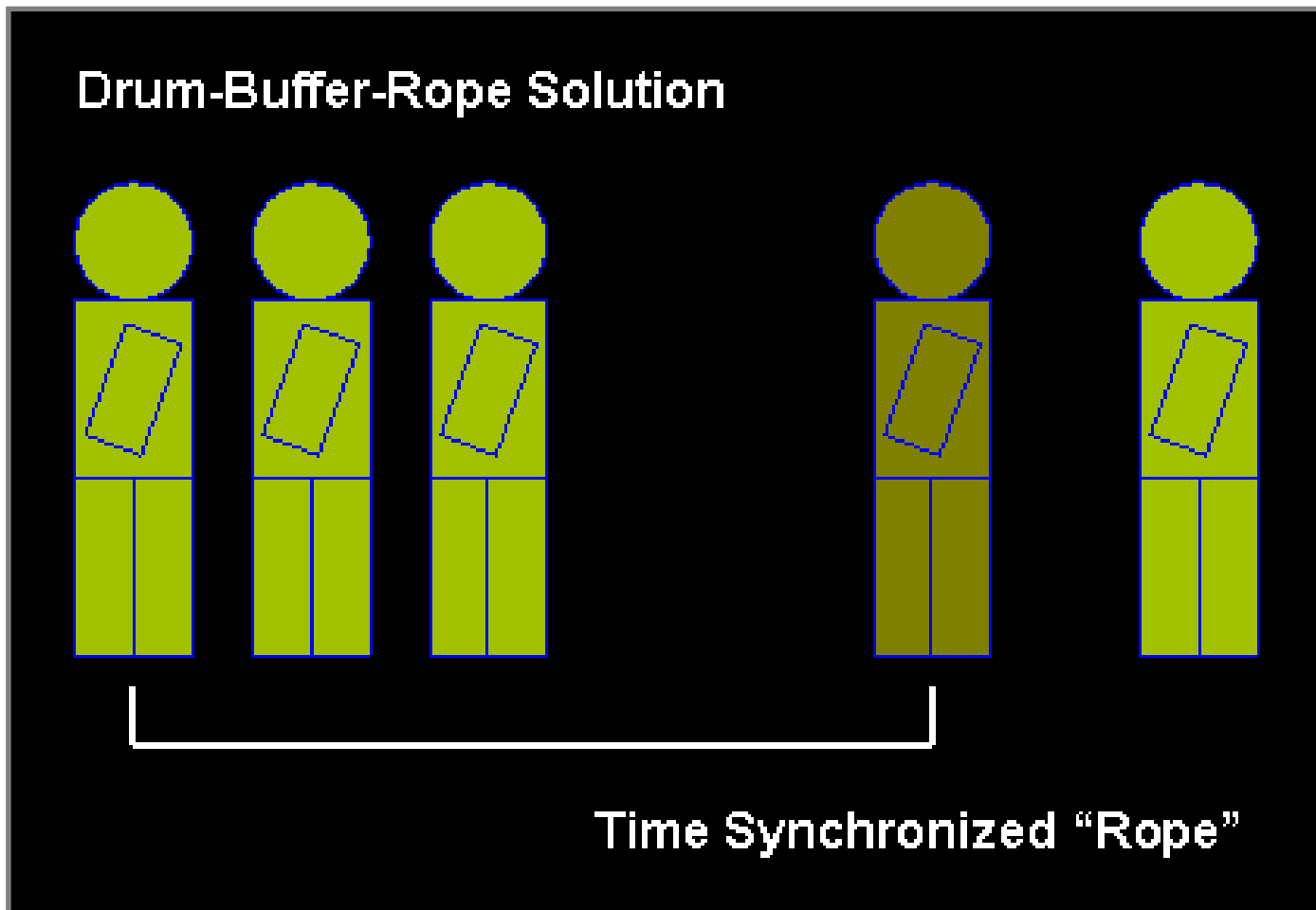
Synchronizace – „Fordova“ výroba

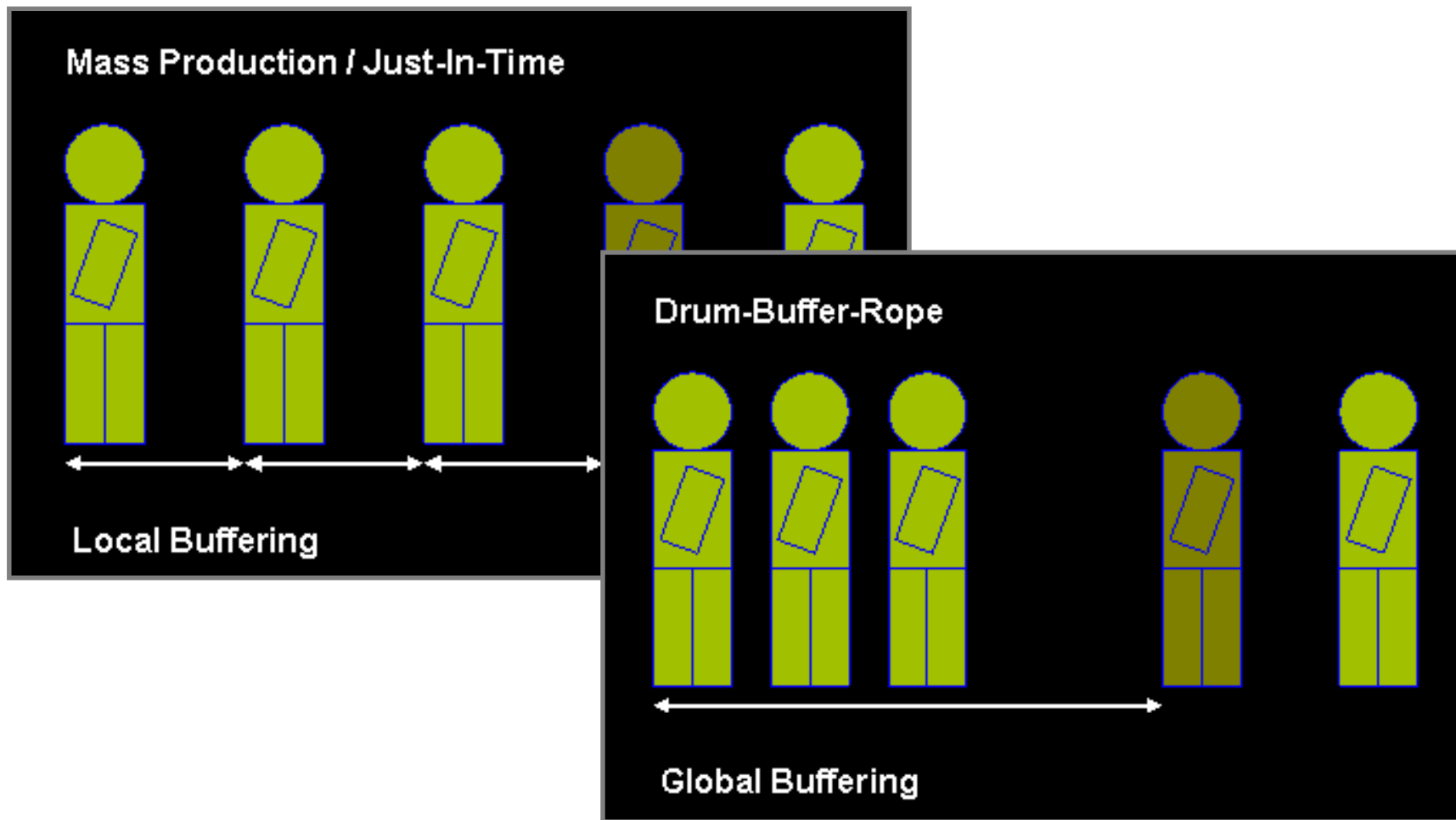
Synchronizace – výroba „Toyota“

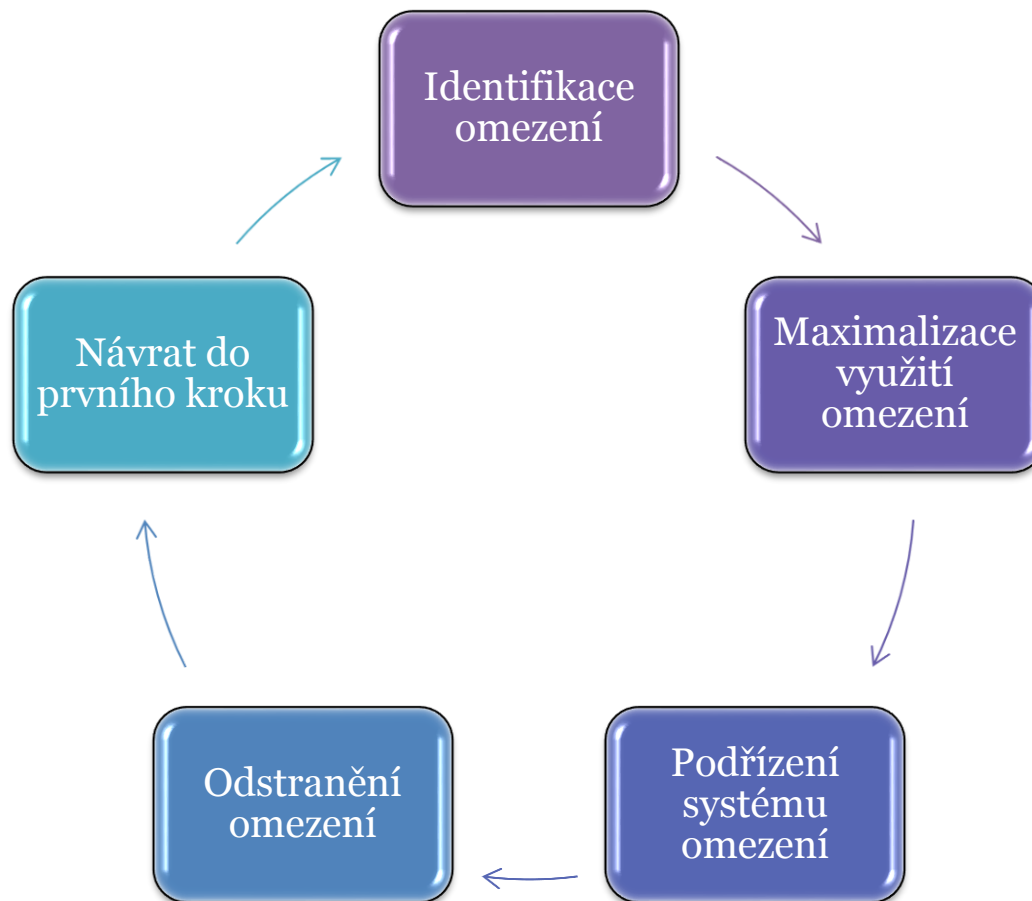
Synchronizace – výroba „TCO“

Reakce na vzniklé problémy?

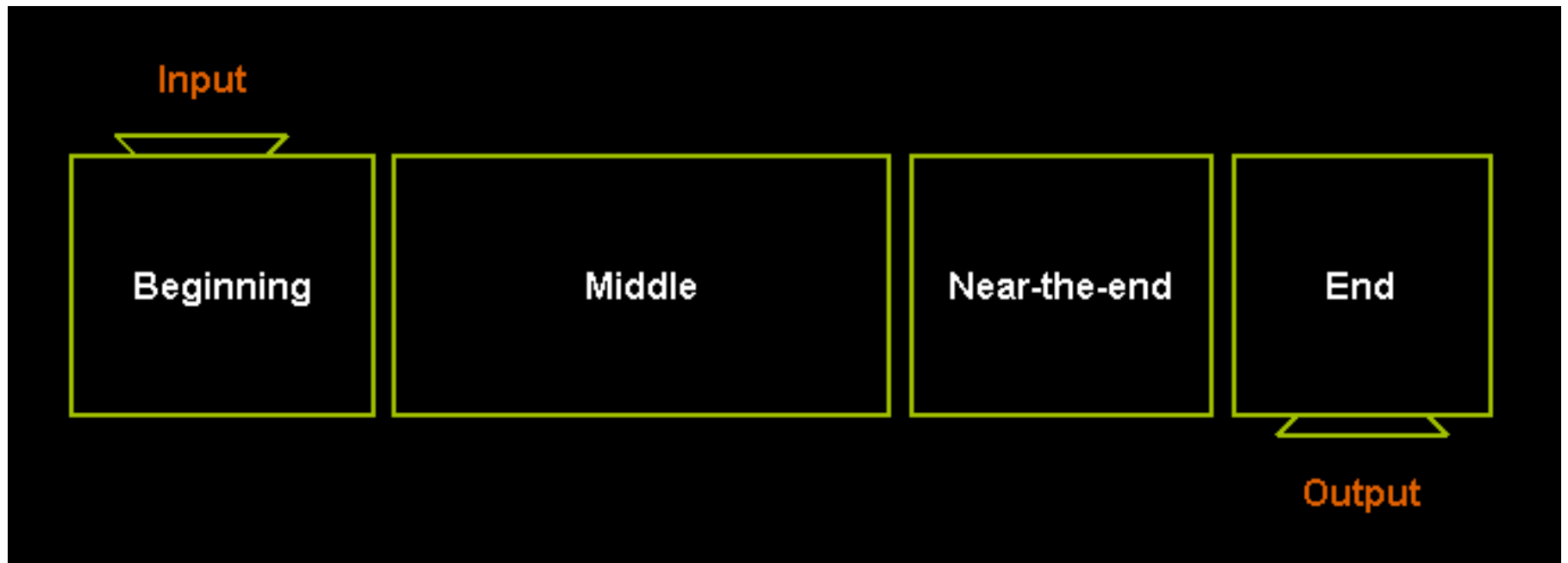

Princip pěti kroků TOC

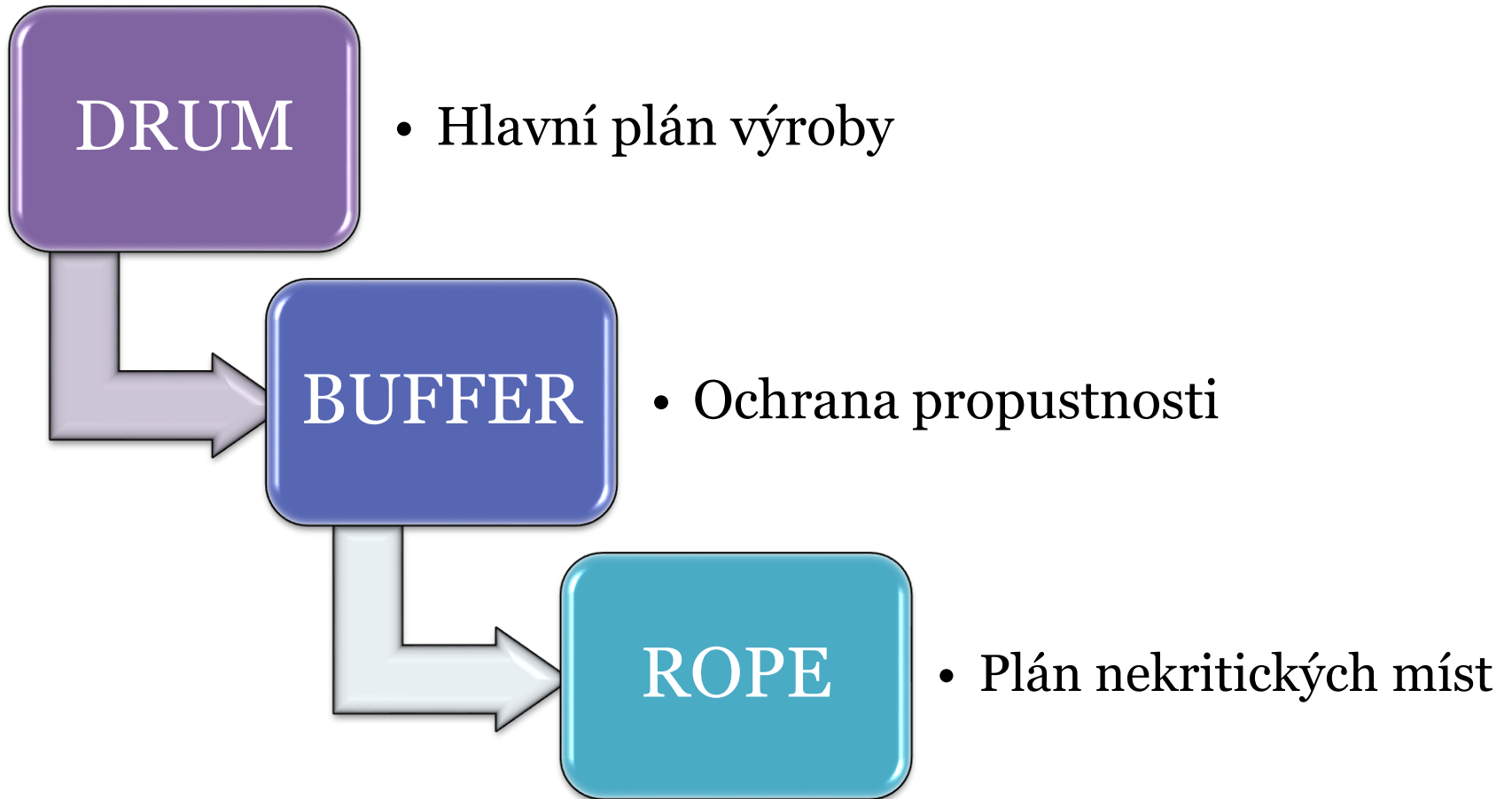
Obecná struktura výroby

VATI analýza – základní topologie výroby

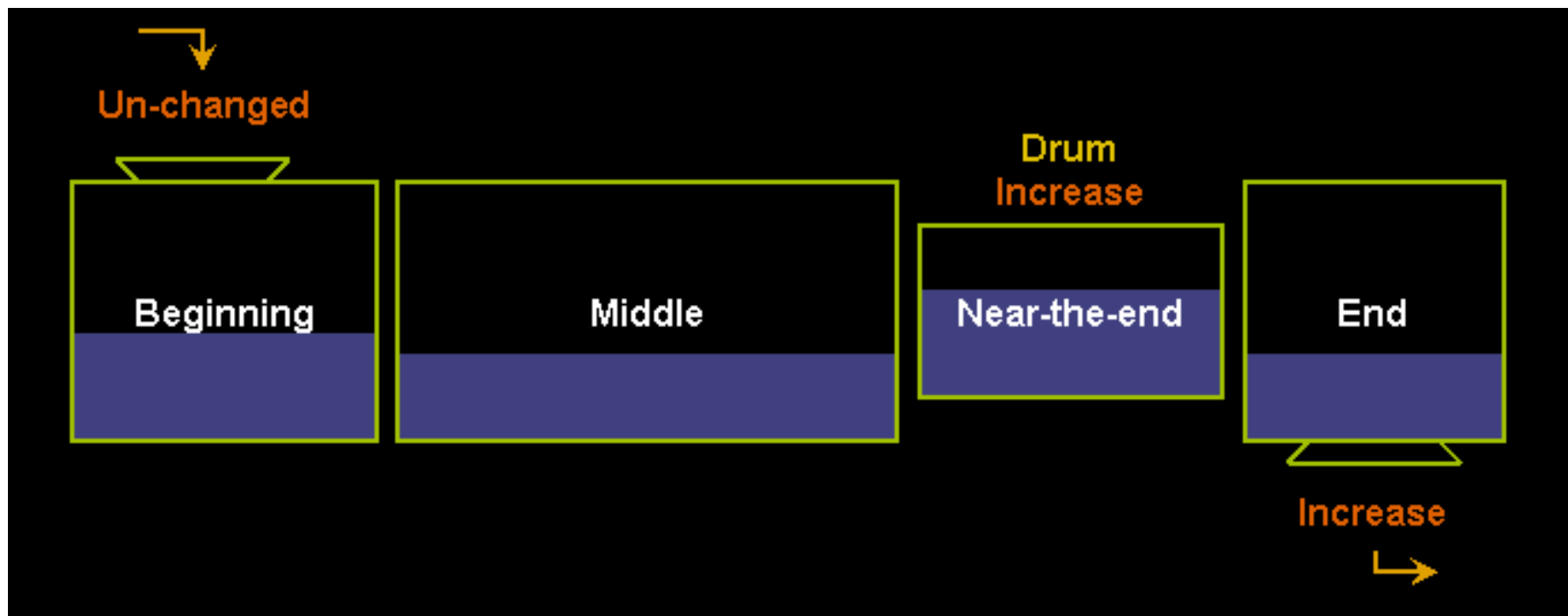
DRUM – BUFFER - ROPE

Hlavní plán výroby - DRUM

- Základem jsou nalezené **kritické zdroje** – **Critical Constraint Resource** (CCR)
- **Podřízení průtoku kapacitě CCR** (doporučeno vytěžovat na maximum, ale ne 100%).
- **Doplňující faktory:**
  - Priority výroby.
  - Procesní velikost dávek.
  - Převážná velikost dávek.
- **Komplikující faktory:**
  - Seřizování, různorodost výrobků na CCR, opakované zpracování...

Aplikace hlavního plánu výroby

Zásobníky – ochrana omezení

- Málo vytížený x přetížený zdroj (kritický).
- Proč chránit kritické zdroje?
  - Neděláme to, co máme dělat.
    - ⇒ **dělejme to, co máme dělat.**
  - Děláme to, co nemáme dělat.
    - ⇒ **nedělejme to, co nemáme dělat.**
- Výrobní zásobníky (BUFFERS)
  - Časový – „**hodina**“ je pořád „**hodina**“.
  - Kusový - **počet kusů se může lišit** dle výrobku.

Kusový zásobník

- **Hotové výrobky**
  - dodávky „ze skladu“.
- **Rozpracovaná výroba**
  - nestabilní procesy, nedostatek času pro spuštění nové dávky.
- **Nakupovaný materiál**
  - nestabilita dodavatelů.
- **Pozor na zvyšování zásob!**
  - Jen pro to, po čem je vysoká poptávka.
- **Čím kratší doba výroby, tím méně je potřebujeme!**

Časový zásobník

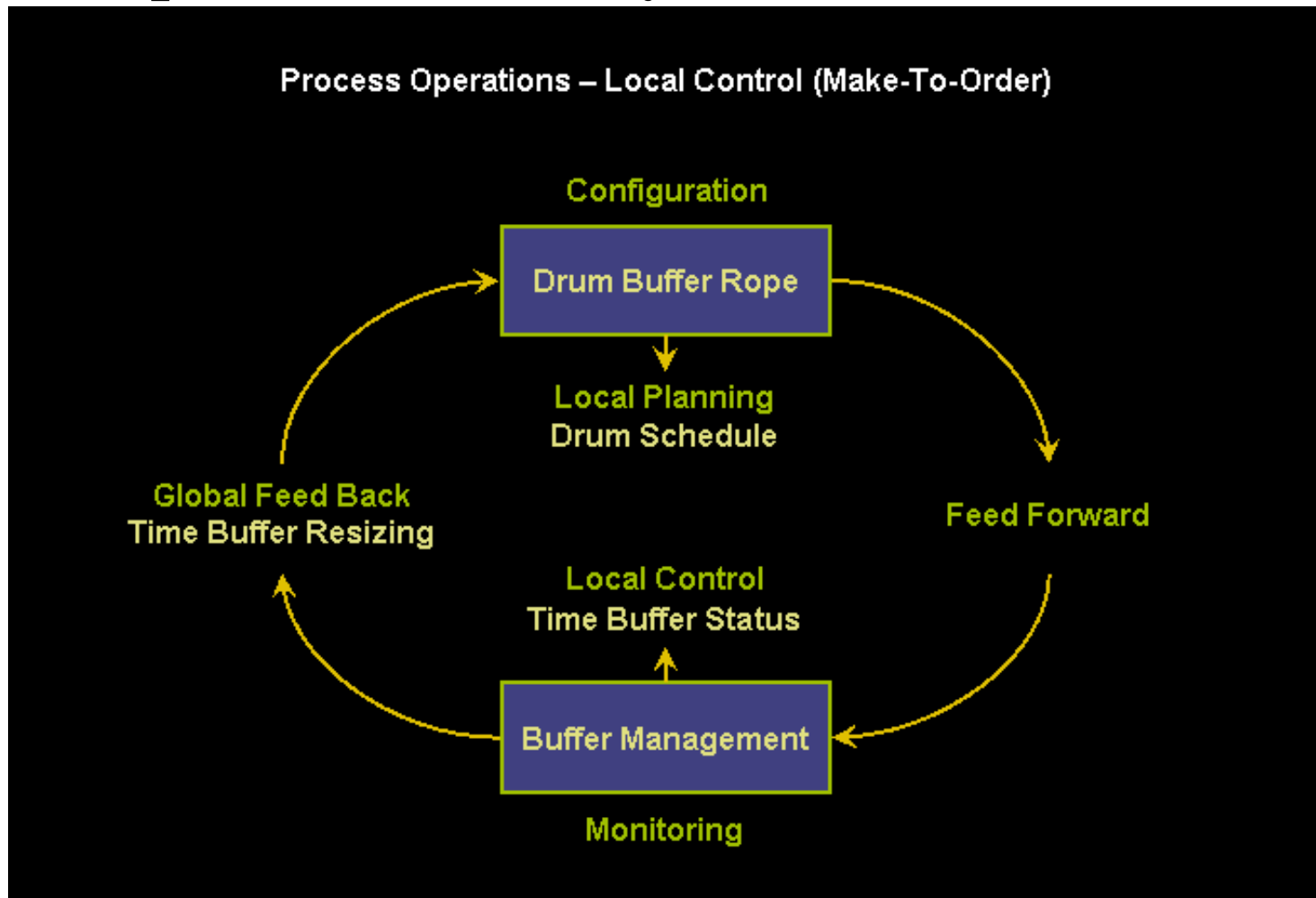
- Přídavná průběžná doba výroby, která umožňuje, aby materiál dosáhl plánovaného bodu výroby o plánovaný úsek dříve.
- Vhodné umístění chrání průtok před neplánovanými problémy.
- Příklady
  - Zásobník 1 den – všechny výrobní příkazy musí být na kritickém zdroji nejpozději v den zpracování.
  - Zásobník 4 dny – v daném dni musí být na kritickém zdroji všechny výrobní příkazy na následující 4 dny.
- Realita $\Rightarrow$ vznik děr v zásobnících (penetrace zásobníku).

Obsah časového zásobníku

- Jaký smysl mají zásobníky naplněné na 100%?
- **Eliminujme nadbytečné zásobníky!**
- Nezapomínejme na roli zásobníků
  - **Ochrana průtoku.**
  - **Čím vyšší naplněnost, tím vyšší cena a průběžná doba.**
  - **Pro první etapu je dostatečné naplnění i na 95%.**
  - **Pro finální etapu téměř nulová.**

Cyklus aplikace TOC ve výrobě

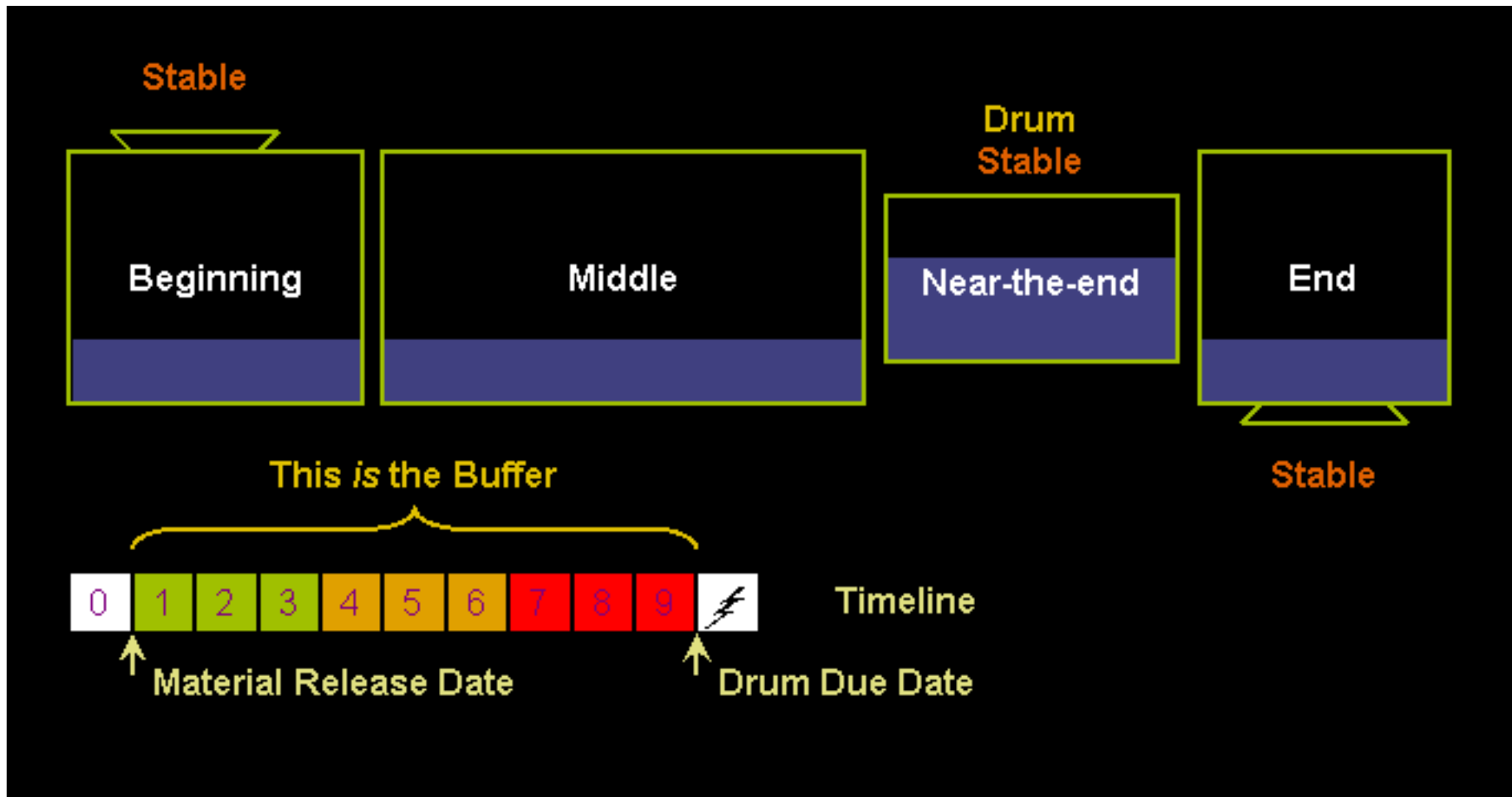

<http://www.dbrmfg.co.nz/Production.htm>

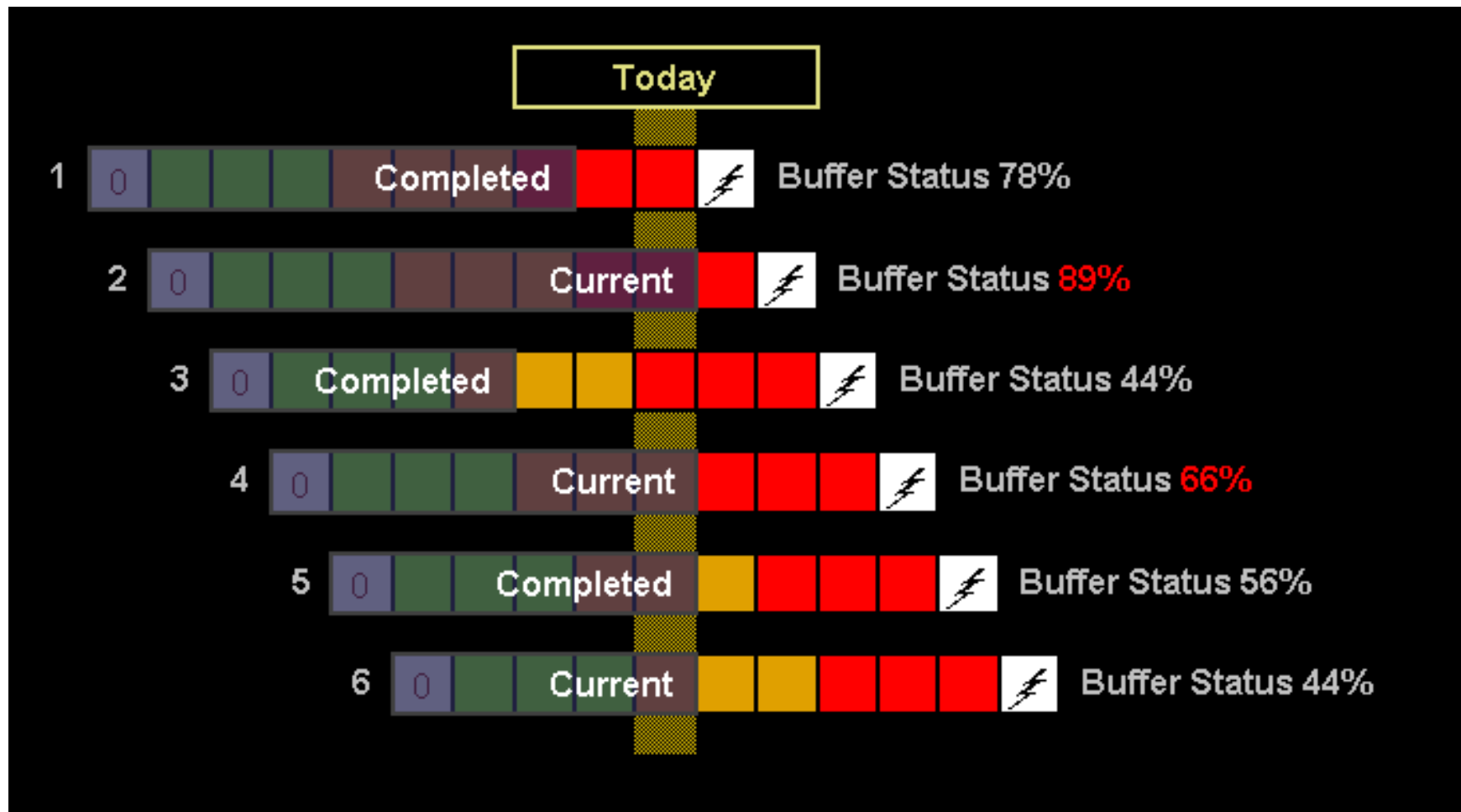
Velikost časového zásobníku

- Empirické pravidlo
  - Startovací velikost = $\frac{1}{2}$ aktuální průběžné doby výroby.
  - Rozděleno na 2 části
    - Před kritickým zdrojem (CCR buffer).
    - Před zákazníkem (Shipping Buffer).
- Rozdělení zásobníků do zón o velikosti $\frac{1}{3}$ velikosti zásobníku:
  - Bezpečná zóna (zelená) – nejbližší budoucnost.
  - Pozorovací zóna (žlutá) – dochází k narušení průběhu výroby.
  - Urgentní zóna (červená) – okamžitý manažerský zásah.

Aplikace časového zásobníku

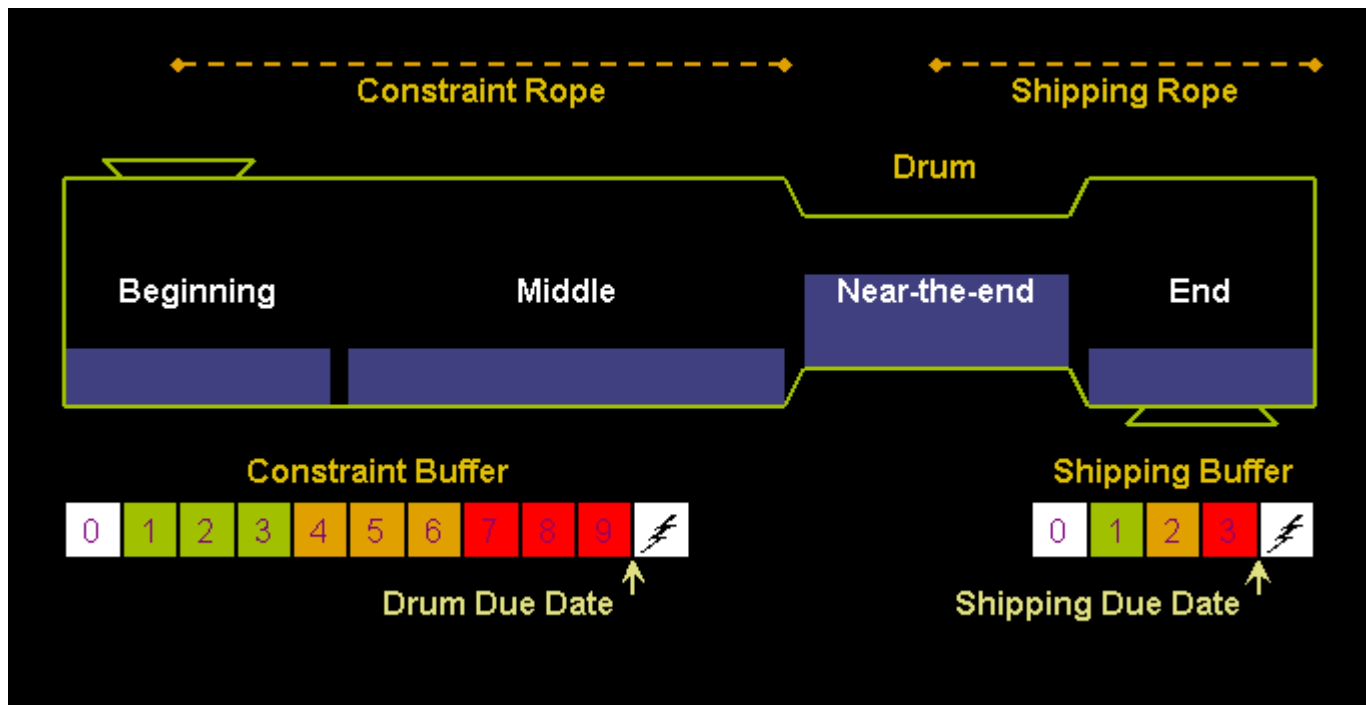

Monitorování zásobníků

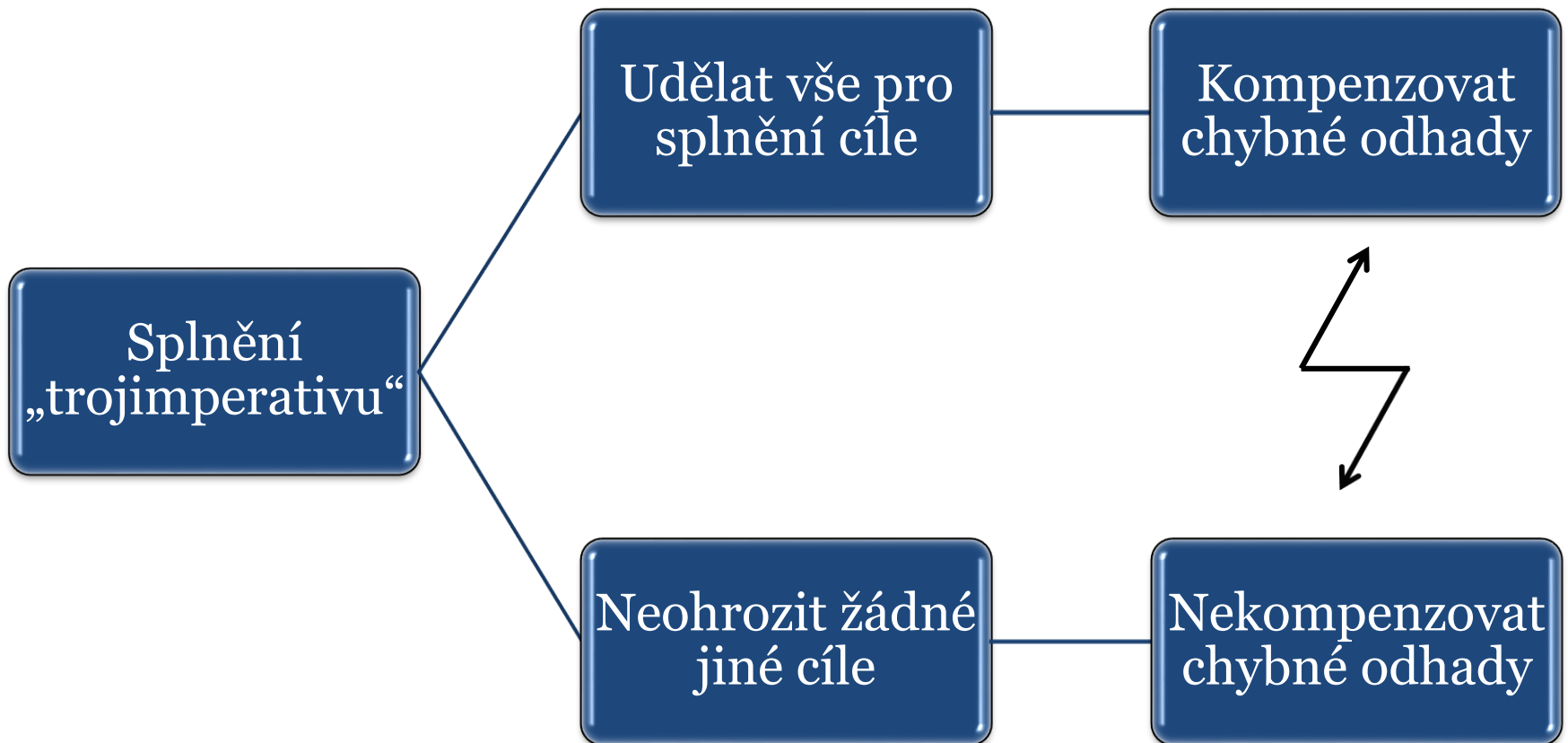
Rope (lano)

- Zajištění synchronizace nekritických zdrojů.
  - Vhodné vytížení nekritických zdrojů.
  - Uvolňování materiálu způsobem, který podporuje plánovaný průtok.

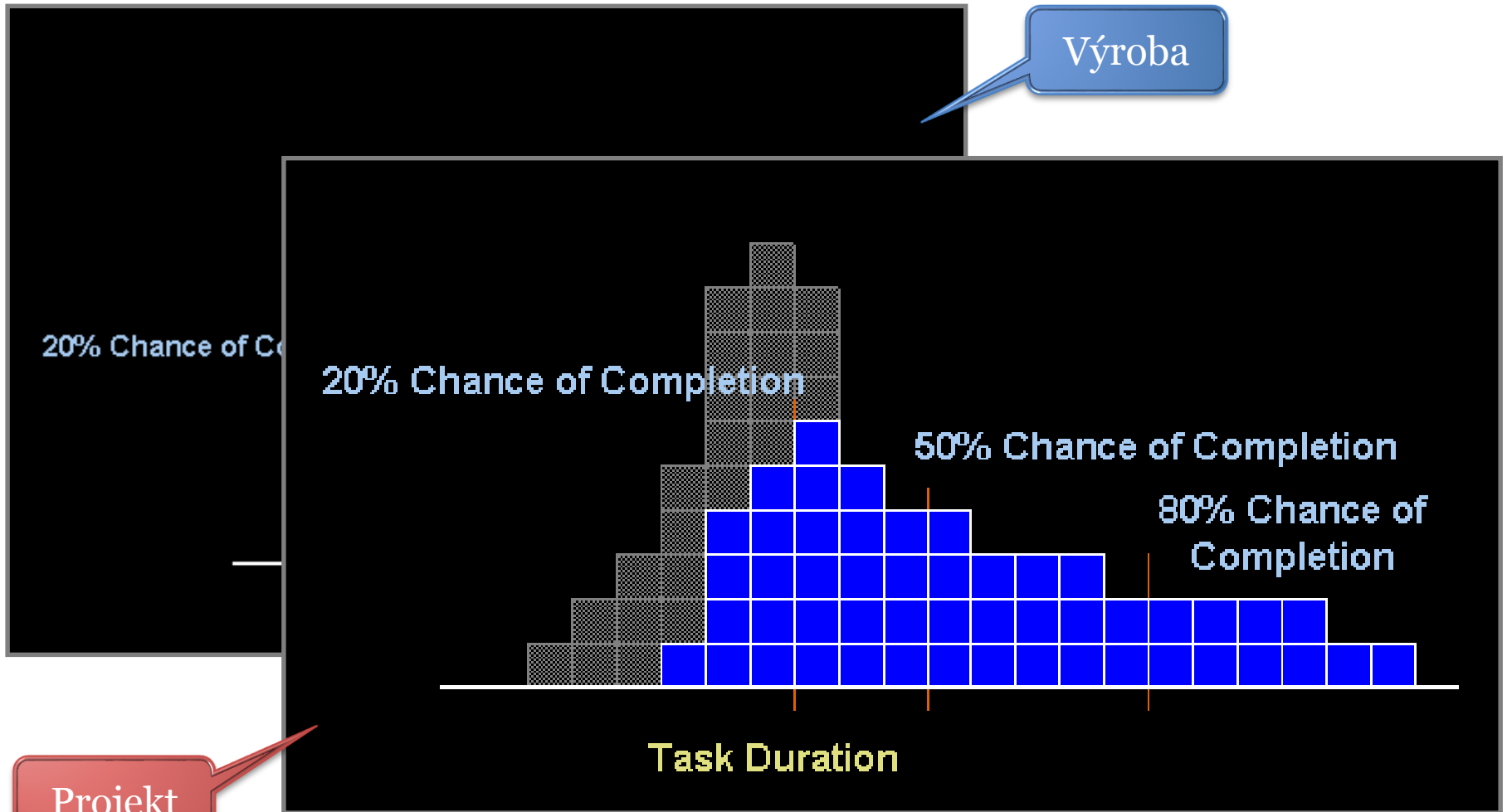

<http://www.dbrmfg.co.nz/Production.htm>

Konflikt řízení projektů

Hustota pravděpodobnosti splnění cíle v čase (odhadu)

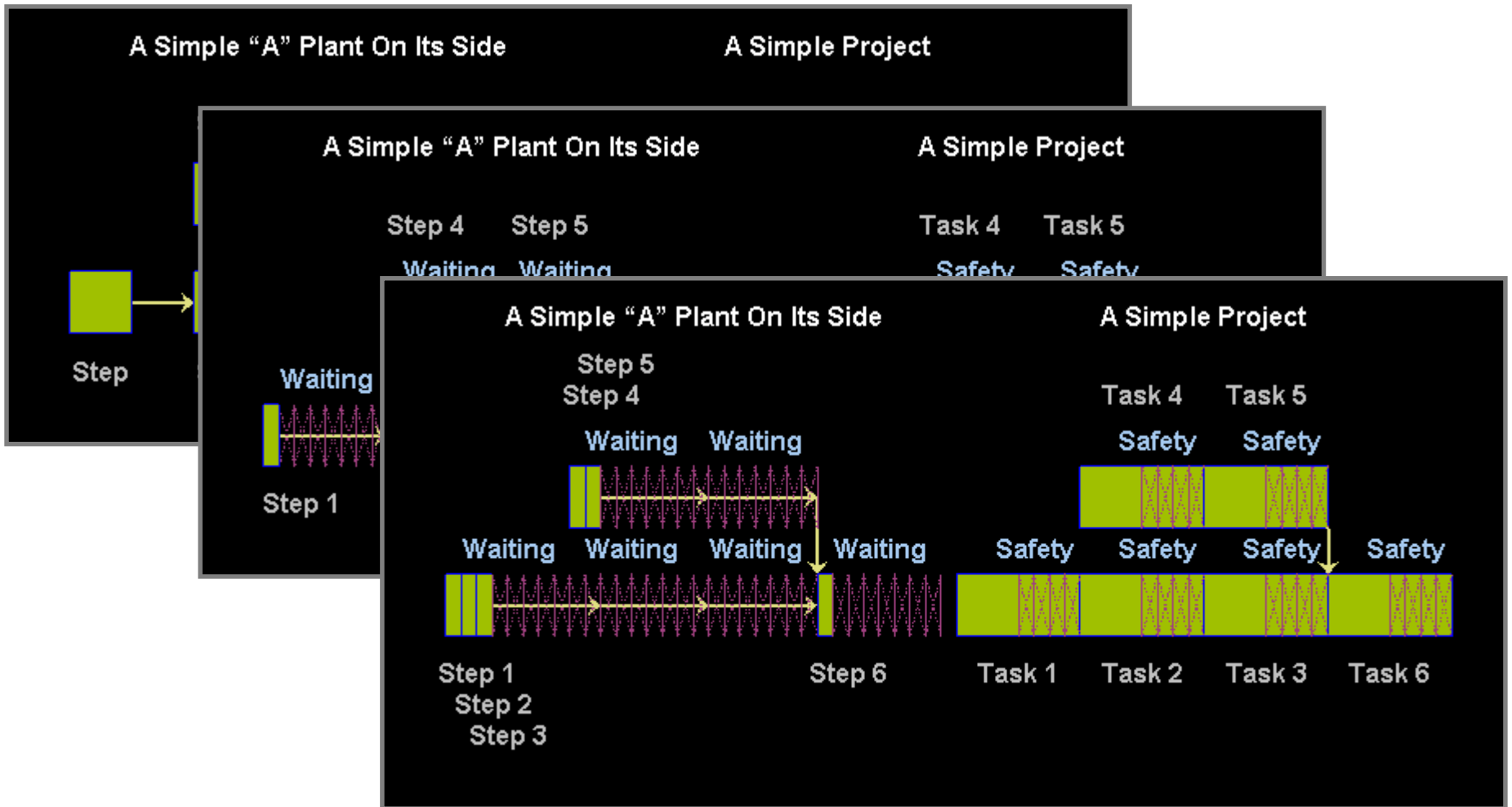
<http://www.dbrmfg.co.nz/Projects%20Project%20Buffers.htm>

Důvody složitosti projektů

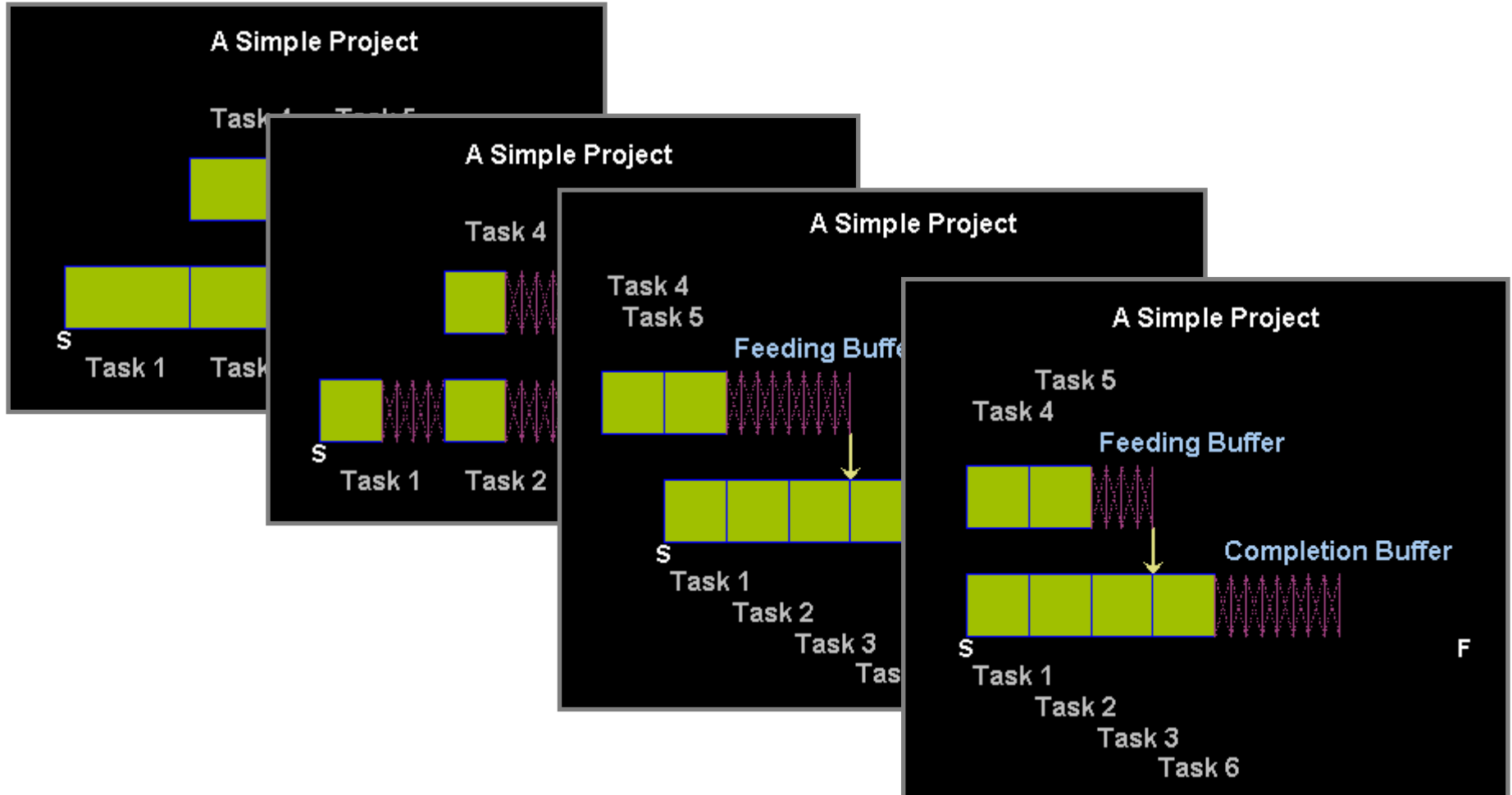
- Neznalost na počátku (viz. „kužel nejistoty“):
  - Existuje „variabilita“ toho, co je známé.
  - Existuje „nejistota“ toho, co je neznámé.
- Psychologické aspekty projektů:
  - Studentský efekt.
  - Parkinsonův zákon.
  - ⇒ nevhodné využití rezerv (zásobníků) projektu.
- Heuristika odhadu projektů
  - Nejčastější odhady se pohybují kolem 80% celkového času.
  - Z grafu hustoty plyne, že tato doba je dvojnásobek 50% času ⇒ dobu úkolu stanovíme jako polovinu času a zbylou polovinu ochráníme pomocí zásobníku.

Projekt versus výroba

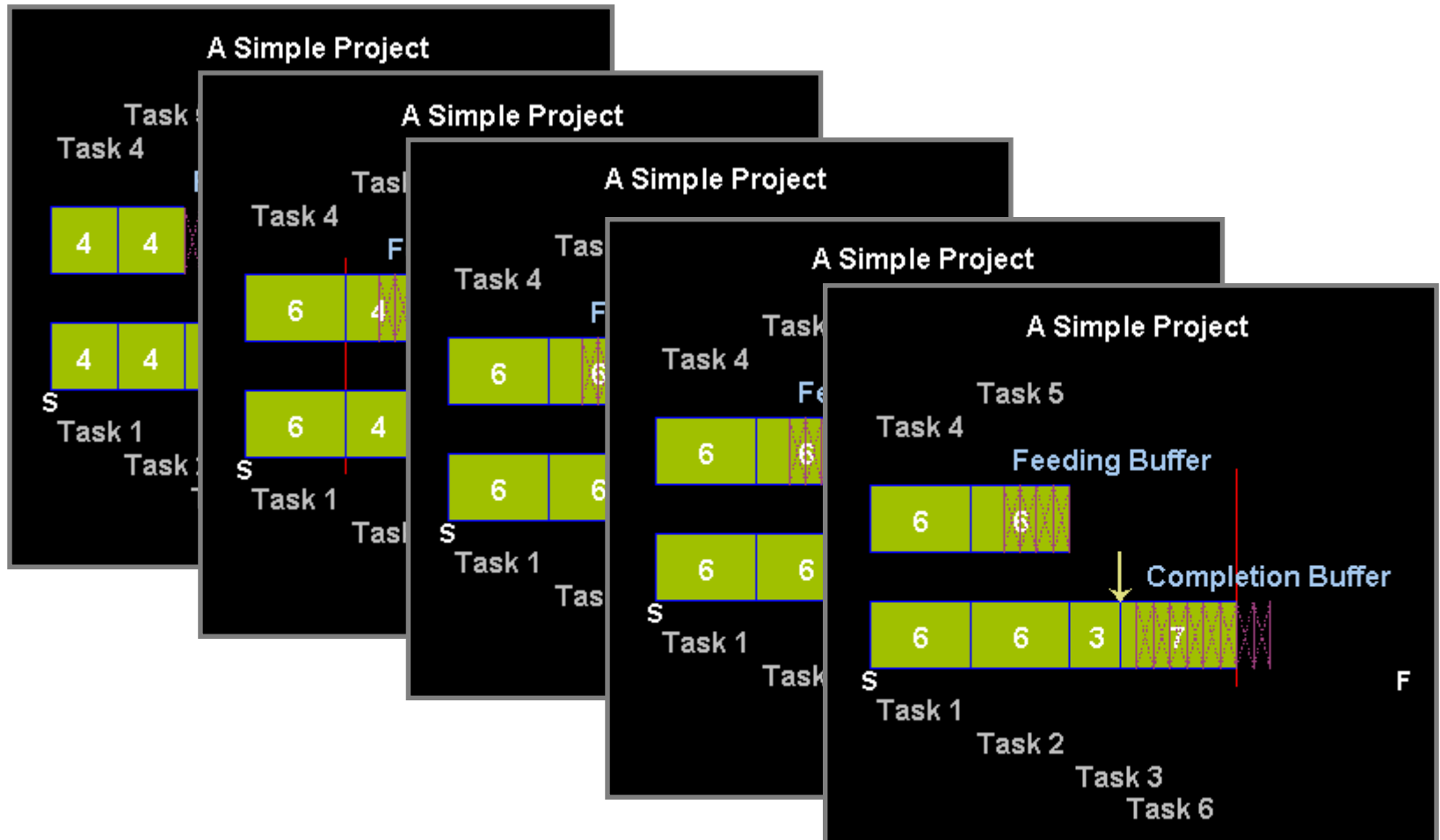
<http://www.dbrmfg.co.nz/Projects%20Project%20Buffers.htm>

Role zásobníků v projektu

<http://www.dbrmfg.co.nz/Projects%20Project%20Buffers.htm>

Příklad použití TOC v projektu

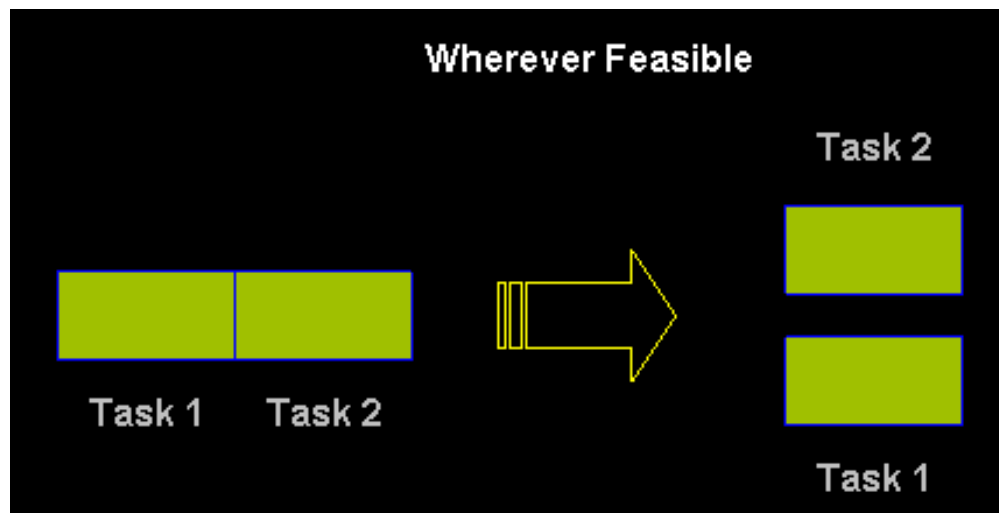
<http://www.dbrmfg.co.nz/Projects%20Project%20Buffers.htm>

Další omezení

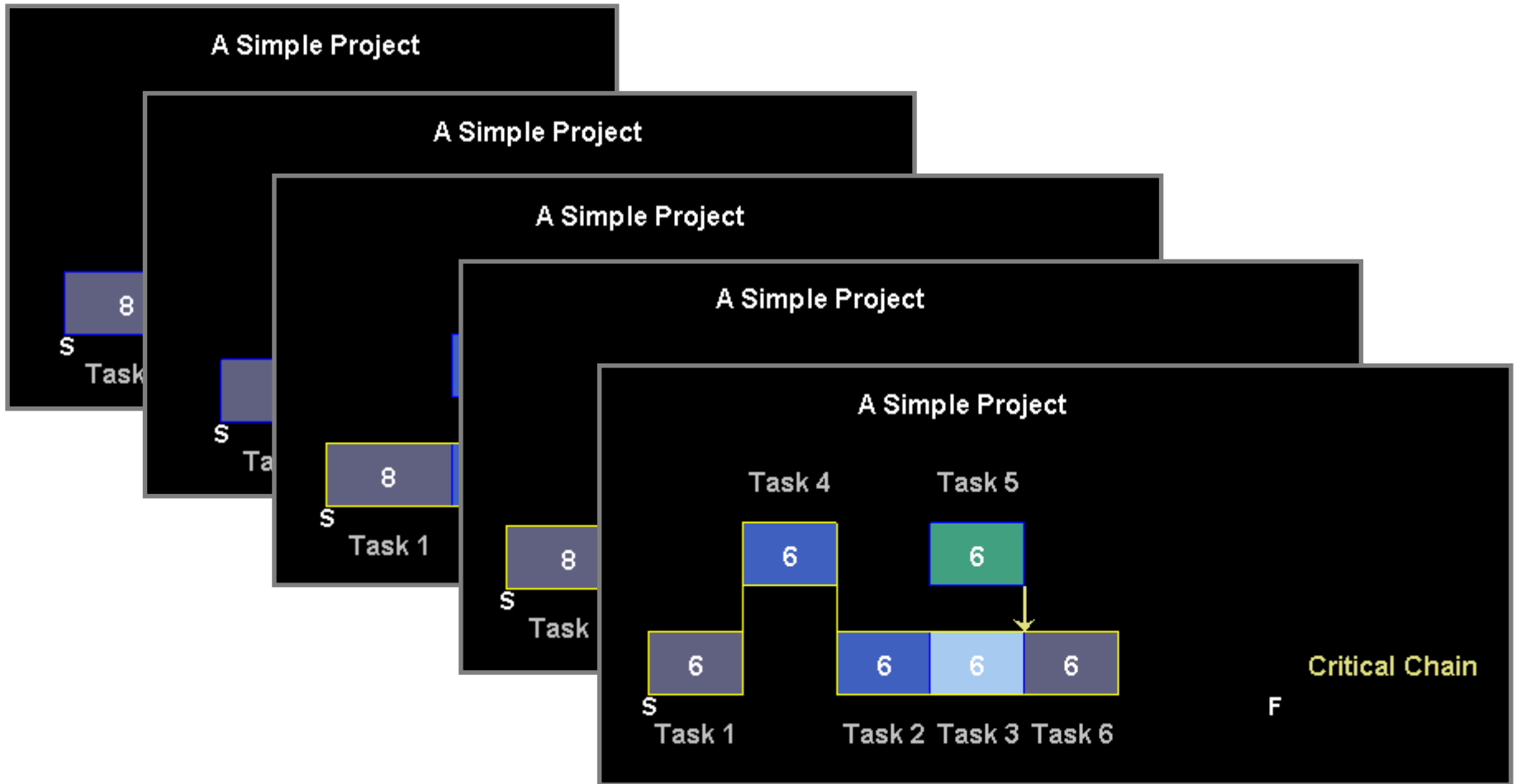
- Standardní metody projektového řízení
  - Metoda kritické cesty (Critical Path Management).
  - Program Evaluation and Review Technique (PERT).
- Problém?
  - Omezené zdroje!
  - Multitasking kritických zdrojů?
- Metoda kritického řetězce (Critical Chain Project Management)
  - Nejdelsí cesta závislých událostí, ale s ohledem na závislost zdrojů.

Práce se zdroji

- Celkový čas můžeme zkrátit na 75%.
  - $\Rightarrow$ dalších 25% je lokální rezervou.
- Lokální plánování!
  - Kde to jde, snažíme se o paralelismu.

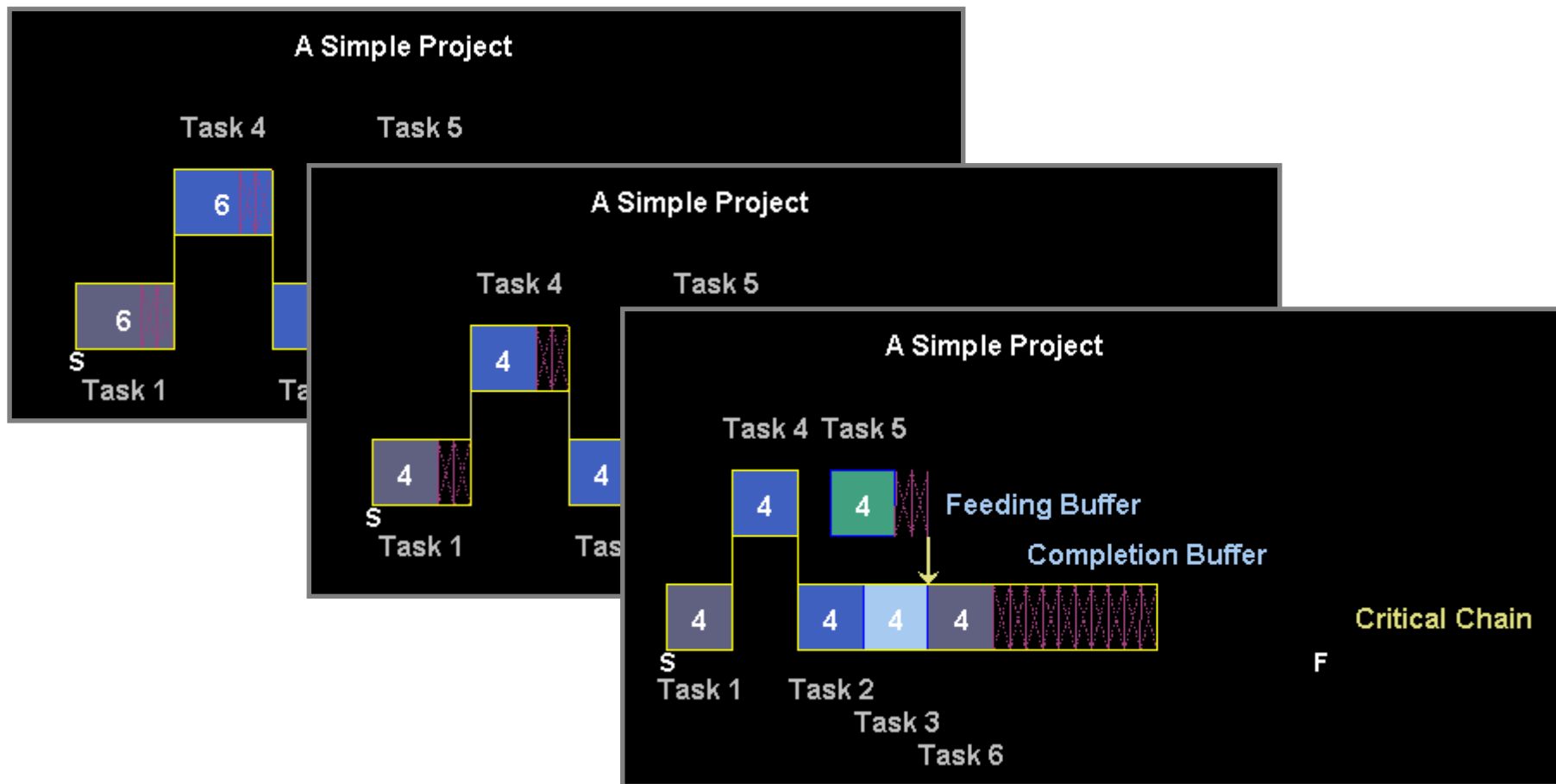

Multitasking zdrojů

<http://www.dbrmfg.co.nz/Projects%20Critical%20Chain.htm>

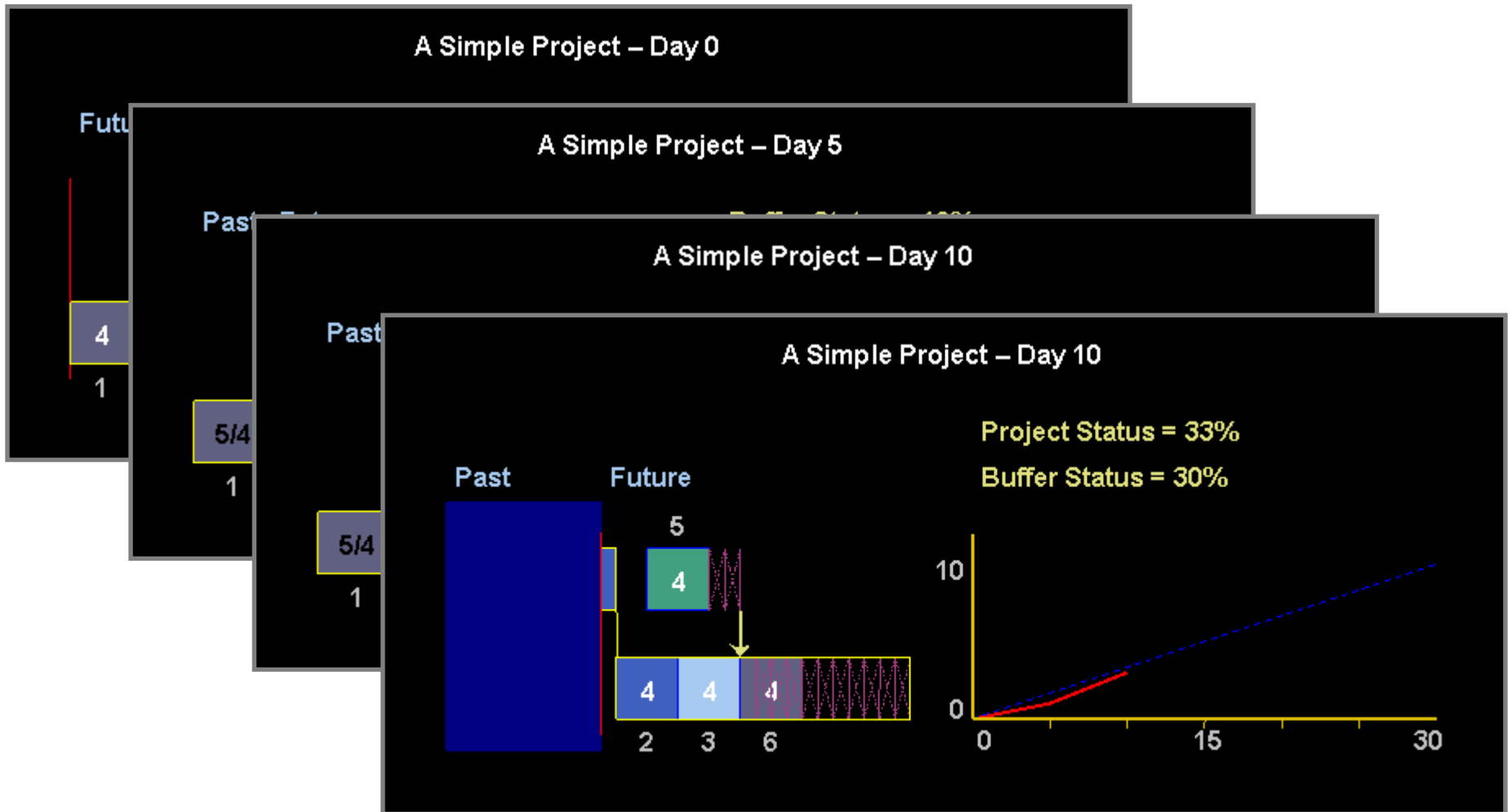
Ochrana omezení

<http://www.dbrmfg.co.nz/Projects%20Critical%20Chain.htm>

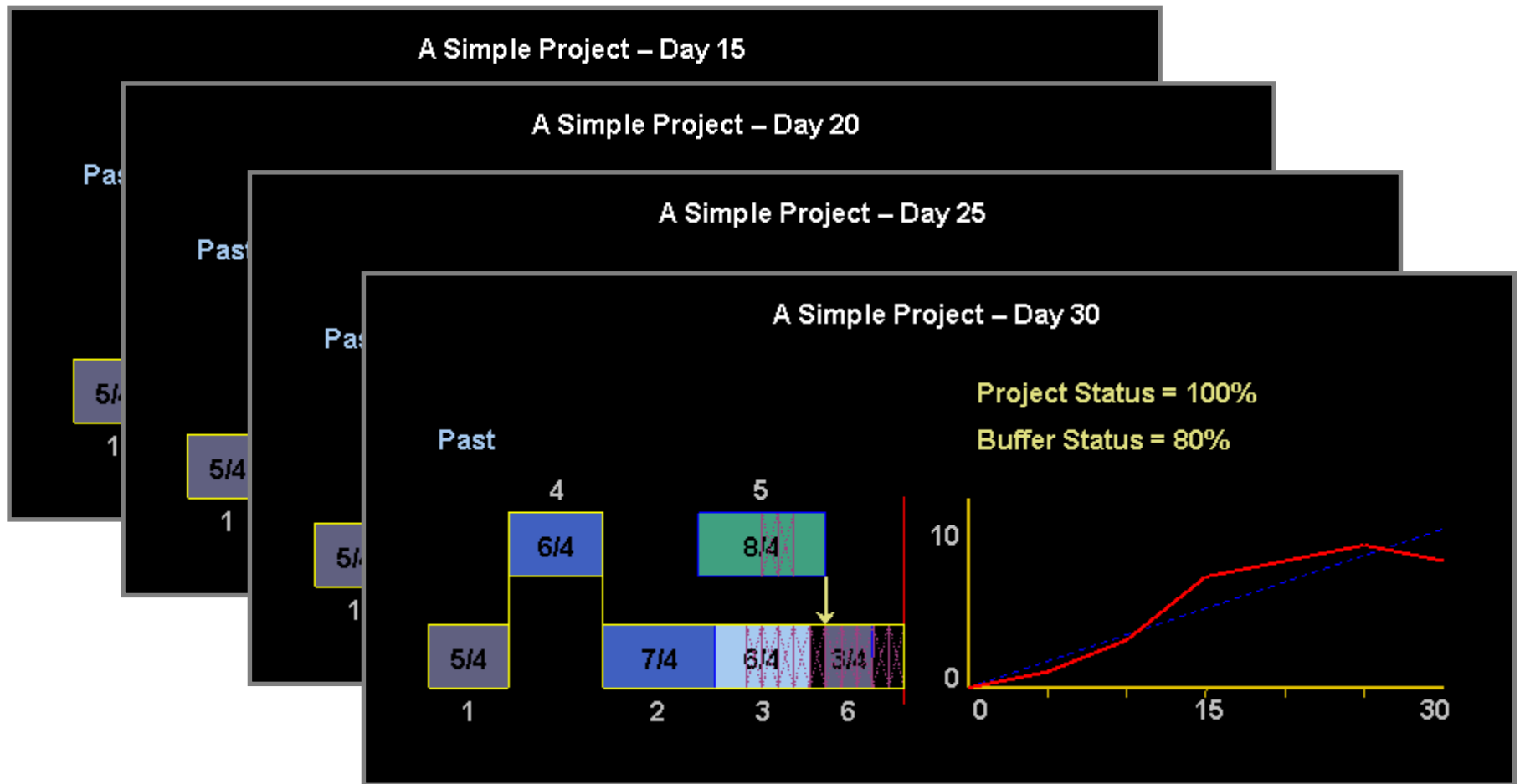

Příklad použití kritického řetězu I.

<http://www.dbrmfg.co.nz/Projects%20Critical%20Chain.htm>

Příklad použití kritického řetězu II.

<http://www.dbrmfg.co.nz/Projects%20Critical%20Chain.htm>

Hlavní myšlenky TOC

- V každém systému **existují omezení**.
- Omezení brání dosažení maximálního výkonu.
- **Podřízení systému** maximálnímu využití omezujících míst **stabilizuje** systém a **maximalizuje** průchod.

„System je tak silný, jako jeho nejslabší článek“

”Posilování jiných článků je zbytečné a ztrátové”

Závěr

Dotazy, připomínky, názory...

Doporučená literatura

- Eliyahu M. Goldratt , *Cíl (The Goal)*, INTERQUALITY, 2001
- Eliyahu M. Goldratt , *Cíl II (It's not Luck)* , INTERQUALITY, 2006
- Eliyahu M. Goldratt , *Kritický řetěz (Critical Chain)*, ,
INTERQUALITY, 1999
- Josef Basl, Pavel Majer, Miroslav Šmíra, *Teorie omezení v
podnikové praxi*, Grada , 2003
- www.goldratt.cz
- <http://www.dbrmfg.co.nz/>